

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/20/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623200385
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7623200385.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci maloletého dieťaťa: X. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny L. W. U., dieťa rodičov: matka Y. Y. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M. U. XX, Q., a otec I. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. X. Y. XXXX/XX, L. W. U., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 6P/15/2023-170 zo dňa 04.10.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok s výnimkou výroku III..
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zvýšenia výživné zo strany otca I. Q. na mal. dcéru X. Q., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 70,- eur na sumu 300,- eur mesačne.

2. Okresný súd Spišská Nová Ves ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5P/298/2014 zo dňa 15.06.2015 v časti výroku o povinnosti otca platiť výživné na mal. X. Q., nar. XX.XX.XXXX, a to tak, že otec je p o v i n n ý odo dňa vykonateľnosti tohto rozsudku platiť výživné na mal. X. Q., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 170,- eur mesačne, a to k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

II. Dlh na výživnom odo dňa podania návrhu do vyhlásenia rozsudku vo výške 905,47 eur je otec p o v i n n ý zaplatiť v ôsmich po sebe idúcich mesačných splátkach po 100,60 eur a jednej splátky vo výške 100,67 eur popri bežnom výživnom, pričom prvá splátka dlhu na výživnom je splatná dňa 15.11.2023. Nezaplatením dvoch po sebe idúcich splátok dlhu na výživnom v celom rozsahu sa stáva dlh na výživnom splatný v celom rozsahu.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh matky z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.“

3. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie povinný z výživného (otec maloletého dieťaťa). Navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti zmeniť v zmysle jeho odvolacieho návrhu.

4. K odvolaniu sa otca sa vyjadrila matka maloletých detí. Navrhla rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdiť.

5. K odvolaniu sa otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné

7. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje.

8. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal, a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

9. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

10. Po oboznámení sa s obsahom preskúmaného spisu dospel odvolací súd k záveru, že určená suma výživného na mal. X. zodpovedá zákonným kritériám pre jeho určenie. V konaní bolo zistené, že otec pracuje ako taxikár, je jediným spoločníkom spoločnosti C. s. r. o. a aj jej konateľom, jeho príjem je 160,- eur / mesačne. Voči otcovi maloletej je vedených viacero exekučných konaní, výška dlhov však nekorešponduje s tým, čo uvádzal otec (t. j. odhadovaná výška dlhu na sumu 46.000,- eur). Príjem otca vo výške 160,- eur zo zamestnania v spoločnosti, ktorej je jediným spoločníkom považuje aj odvolací súd za neprimerane nízky a neadekvátny možnostiam a schopnostiam otca. Napokon aj samotný otec uviedol, že v prípade, že v prípade, ak by sa riadne zamestnal, celý jeho zárobok by bol exekútorom strhnutý z jeho účtu v prospech jeho veriteľov, čo však nemožno považovať za pravdu, nakoľko výživné je v zmysle exekučného poriadku prioritnou pohľadávkou, a teda by najskôr bolo uhrádzané výživné na mal. dcéru otca a až následne by boli uspokojované pohľadávky otca. Aj s ohľadom na uvedené tvrdenia otca, považoval odvolací súd otcom preukázanú výšku príjmu za účelovo skreslenú. Otec má dosiahnuté vzdelanie v odbore elektrikár, v tomto odbore podľa jeho vyjadrení nikdy nepracoval. Súd prvej inštancie zisťoval, či z hľadiska jeho dosiahnutého vzdelania a zdravotného stavu môže dosahovať vyšší príjem ako dosahuje. Dožiadaním Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zistil, že výška mzdy na pracovnej pozícii elektrikár, teda v odbore, v ktorom je otec vyučený, môže predstavovať aj sumu 1.200,- eur.

11. Odvolací súd pripomína, že na strane povinného rodiča sa preskúmajú nielen jeho reálne majetkové pomery, ale aj jeho schopnosti a možnosti, t. j. berie sa do úvahy aj to, či a v akom rozsahu, podľa svojich schopností a možností, povinný môže získať prostriedky potrebné na plnenie vyživovacej povinnosti. V danom prípade je otec maloletej bez akýchkoľvek pochybností schopný pracovať (nedeklaroval a ani nepreukázal žiadne zdravotné ťažkosti, ktoré by mu bránili v dosahovaní

príjmu) , je teda len na ňom, aby si našiel také zamestnanie, ktoré mu umožní prispievať na výživu jej mal. dcéry v súdom stanovenej výške.

12. Odvolací súd osobitne poukazuje na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré rozšírilo východisko zisťovania a posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov rodičov aj o zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Pre určenie výšky výživného preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje, alebo či vôbec pracuje, alebo, či je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a podobne. Skutočnosť, že potenciálny príjem má prednosť pred faktickým príjmom vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Cdo 165/2017 zo dňa 27.11.2018, ktorý vo svojom odôvodnení uviedol: „Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity.“ Súčasne považuje za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Každý rodič si musí uvedomovať svoju rodičovskú zodpovednosť a primerane tomu prispôbiť i svoj osobný život, a teda vynaložiť zvýšené úsilie na dosiahnutie primeraného príjmu na zabezpečenie odôvodnených potrieb všetkých vyživovaných osôb.

13. Pokiaľ ide o príjem matky, odvolací súd uvádza, že v predmetnom konaní je to otec, ktorý je povinnou osobou z platenia výživného na mal. X., ktorej poskytuje osobnú starostlivosť jej matka. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd pri určení výšky výživného zohľadnil mieru osobnej starostlivosti matky o mal. dieťa, ktorému táto poskytuje všestrannú starostlivosť.

14. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na odôvodnené potreby mal. X., ktoré matka ustálila na cca 300,- eur. Od času poslednej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti uplynulo viac ako X rokov, na strane mal. X. došlo k významnej zmene pomerov. V čase poslednej úpravy mal. X. navštevovala X. ročník základnej školy, kým toho času je žiačkou X. ročníka základnej školy (K.. stupeň), pripravuje sa na štúdium na strednej škole, ktorú bude navštevovať od 01.09.2024. Maloletá navštevuje záujmové krúžky (volejbal), je zapísaná v poradovníku na zubný strojček, každý mesiac sa zúčastňuje kontrol u detského psychiatra a užíva predpísané lieky.

15. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, priemerný mesačný príjem otca by mohol predstavovať 1.200,- Eur (viď argumentáciu vyššie) v čistom. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti SR z roku 2024, ktorého cieľom je zjednotiť postup pri určení výživného (<https://www.justice.gov.sk/aktualne-temy/ministerstvo-spravodlivosti-sr-zjednocuje-postup-pri-urceni-vyzivneho/>). Vekovej kategórii oprávneného dieťaťa vo veku X. (XX rokov) prislúcha podľa tabuľkové výživného percentuálny podiel 18 % z príjmu povinného rodiča. Otec je nositeľom celkovo dvoch vyživovacích povinností (mal. V. má otec v osobnej starostlivosti). Prihliadajúc na príjem, ktorý by otec mohol dosahovať, t. j. 1.200,- Eur v prípade mal. X. spravodlivé výživné predstavuje 216,- Eur. Súd prvej inštancie ustálil výšku výživného na sumu 170,- Eur, teda pod hranicou odporúčanej výšky výživného. Suma 170,- eur zodpovedá 14,16 %, čo zodpovedá výške výživného na mal. dieťa vo veku X - X rokov, teda X. stupeň základnej školy pri dvoch vyživovacích povinnostiach povinného rodiča.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd potvrdil rozsudok s výnimkou výroku III ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

17. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).